

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	SPG/SSPSV	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Speciální pedagogika ve škol. věku		
Akademický rok:	2011/2012	Tisknuto	04.01.2012 10:36

Pracoviště / Zkratka	SPG / SSPSV	Akademický rok	2011/2012
Název	Speciální pedagogika ve škol. věku	Způsob zakončení	Zápočet
Název dlouhý	Speciální pedagogika ve školním věku		
Akreditováno/Kredit	Ano, 3 Kred.	Forma zkoušky	Kombinovaná
Rozsah hodin	Cvičení 2 [HOD/TYD]	Zápočet před	NE
Obs/max	Statut A	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	0 / 0	Vyučovací jazyk	CZ
Zimní semestr	0 / 0	Opakovaný zápis	NE
Nahrazovaný		Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vylučující předměty			
Podmiňující			
Splnit podmiňující	NE		

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je seznámit studenty se základní problematikou speciální pedagogiky se zaměřením na školní věk. Východiskem je pochopení integračních tendencí, orientace v základní školské legislativě podporující zmíněný trend.

V rámci splnění výše uvedeného cíle se zaměříme na:

- analýzu práce odborníků poskytujících poradenské služby ve škole,
- analýzu práce odborníků ve školských poradenských zařízeních,
- analýzu zpráv a odborných posudků ze školských poradenských zařízení, včetně vypracování individuálního vzdělávacího plánu,
- modelové situace vedoucí ke zdokonalování komunikace a porozumění mezi zainteresovanými subjekty,
- seznámení s vybranými specifiky, se kterými se učitelé na základních školách nejčastěji setkávají,
- nástin základních strategií při práci s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Požadavky na studenta

Aktivní účast ve výuce (min. 80 %).

Zpracování zadанého úkolu a jeho prezentace.

Obsah

Současné integrační tendence - výhody a nevýhody.

Legislativní zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školská poradenská zařízení - pedagogicko - psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum (pracovníci, rozbor jednotlivých funkcí ve vztahu k učitelům, rodičům, žákům se speciálními vzdělávacími potřebami).

Analýzy odborných posudků a zpráv a na jejich základě sestavování individuálně vzdělávacích plánů.

Modelové situace vedoucí ke zdokonalení komunikace a porozumění: učitel x speciální pedagog, učitel x ředitel školy, učitel x pracovník školského poradenského zařízení, učitel x rodič, učitel x žáci bez speciálních potřeb, učitele x žák se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní zralost a připravenost, vstup do základní školy - legislativní podklady.

Příprava jednotlivých úkolů k zápisu do základní školy - orientace ve vývojové úrovni zrakového, sluchového a prostorového vnímání, grafomotoriky, řeči, matematických představ.

Specifické poruchy učení, jejich rizika v předškolním věku.

Specifika žáka s diagnostikou ADHD.

Možnosti edukace nadaného žáka integrovaného na základní škole. Výhody a nevýhody individuální a skupinové integrace.

Žák s dvojí výjimečností (mimořádné nadání + SPU, mimořádné nadání + ADHD, mimořádné nadání + Aspergerův syndrom).

Podmínky integrace žáka s lehkou mentální retardací v běžné základní škole.

Specifika žáka s Aspergerovým syndromem a možnosti jeho integrace do běžné základní školy.

Týmová práce při vedení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.
Práce s rodinou.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti

Pro úspěšné zvládnutí předmětu je předpokladem orientace ve vývojové psychologii, zvládnutí základů obecné diagnostiky a pochopení problematiky speciální pedagogiky v obecné rovině.

Získané způsobilosti

Student se orientuje v problematice integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to jak po stránce legislativní, tak i z pohledu školy a zákonných zástupců.

Získá přehled v poradenských službách ve škole, školských poradenských zařízeních (jejich funkce, pracovníci apod.) a dalších možnostech podpory při vedení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Analyzuje zprávu z pedagogicko - psychologické poradny a speciálně pedagogického centra, umí vyvodit závěry nutné pro další reeduкаční a kompenzační postupy.

Umí sestavit individuální vzdělávací plán podle potřeb a specifik žáka.

Na základě modelových situací zdokonaluje komunikaci mezi zainteresovanými subjekty (třídní učitel, učitel, ředitel školy, výchovný poradce, speciální pedagog, pracovník školského poradenského zařízení, rodič).

Podrobněji se orientuje ve vybraných postiženích a zvláštnostech, se kterými je možno se nejčastěji setkat v rámci integračního procesu na základní škole.

Garanti a vyučující

- **Garanti:** PaedDr. Renata Kovářová, Ph.D.
- **Cvičící:** PaedDr. Renata Kovářová, Ph.D., Mgr. Helena Mravcová

Literatura

- **Doporučená:** ANTIER, E. Agresivita dětí. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-808-2.
- **Doporučená:** ATTWOOD, T. Aspergerův syndrom. Praha : Portál, 2005. ISBN 80-7178-979-8.
- **Doporučená:** HELUS, Z. Dítě v osobnostním pojednání. Obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-888-0.
- **Doporučená:** KOVÁŘOVÁ, R., KLUGOVÁ, I. Edukace nadaných dětí a žáků. Ostrava, 2010. ISBN 978-80-7368-430-3.
- **Doporučená:** VÍTKOVÁ, M. (ed.). Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální. Brno : Paido, 2004. ISBN 80-7315-071-9.
- **Doporučená:** PIPEKOVÁ, J. (ed.). Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2. rozšířené a přepr. vydání. Brno : Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.
- **Doporučená:** SWIERKOSZOVÁ, J. Kooperace učitele s asistentem pedagoga edukační proces a děti se specifickými poruchami učení. Ostrava : OU, 2007.
- **Doporučená:** LAZNIBATOVÁ, J. Nadané dieťa - jeho vývin, vzdelanie a podporovanie. Bratislava : IRIS, 2003. ISBN 80-89018-53-X.
- **Doporučená:** HŘÍBKOVÁ, L. Nadání a nadaní. Praha, 2005. ISBN 80-7290-213-X.
- **Doporučená:** JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. Neklidné a nesoustředěné dítě ve škole a v rodině. Praha : Grada Publishing, 2010. ISBN 978-247-2697-7.
- **Doporučená:** VÍTKOVÁ, M. Otázky speciálně pedagogického poradenství. Základy, teorie, praxe. Brno : MSD, 2004. ISBN 80-86633-23-3.
- **Doporučená:** KOVÁŘOVÁ, R., JANKŮ, K. Postavení a kompetence speciálního pedagoga v rámci integračního procesu na běžné škole. Ostrava : OU, 2008. ISBN 978-80-7368-548-5.
- **Doporučená:** SWIERKOSZOVÁ, J. Problematika specifických poruch učení u žáků základní školy a studentů středních škol. Ostrava : OU, 2000.
- **Doporučená:** PORTEŠOVÁ, Š. Skryté nadání. Brno : MU, 2009. ISBN 978-80-210-5014-3.
- **Doporučená:** BARTOŇOVÁ, M. Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice. Brno: MSD, 2005. ISBN 80-866633-37-3.
- **Doporučená:** VÍTKOVÁ, M. Současné zahraniční trendy ve výchovně vzdělávací péče o tělesně postižené. Brno: Masarykova univerzita, 1994.
- **Doporučená:** RENOTIEROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L. a kol. Speciální pedagogika. 4. vyd. Olomouc : UP,

2006. ISBN 80-244-1275-9.

- **Doporučená:** BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno : Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-158-4.
- **Doporučená:** FRANIOK, P., KALEJA, M., ZEZULKOVÁ, E. Transformace speciálních vzdělávacích potřeb v kontextu kurikulárních dokumentů. Ostrava : OU, 2010.
- **Doporučená:** FRANIOK, P. Vzdělávání osob s mentálním postižením: Inkluzivní vzdělávání s přihlédnutím k žákům s mentálním postižením. 3. vyd. Ostrava : OU, 2008. ISBN 978-80-7368-622-2.

Časová náročnost

Aktivity	Časová náročnost aktivity
Účast na výuce	26
Semestrální práce	5
Samostudium	15
Prezentace (prací, projektů aj.)	1
Plnění průběžně zadávaných úkolů (včetně korespondenčních úkolů)	5
Studium odborného textu v českém jazyce	10
Studium pramenů	10
Příprava na zápočet	5
Konzultace s vyučujícím (včetně elektronické)	3
Domácí příprava na výuku	10
Celkem:	90

Vyučovací metody

- Monologická (výklad, přednáška, instruktáž)
- Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)
- Metody práce s textem (učebnicí, knihou)
- Projekce (statická, dynamická)
- Prezentace (statická projekce)
- Skupinová a kooperativní výuka

Hodnotící metody

- Rozhovor
- Systematické pozorování studenta
- Rozbory děl duševního charakteru (korespondenční úkol, prezentace, výukový list, seminární práce)
- Zápočet

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	Rok	Blok	Status	D.roč.	D.
Moduly	Celoživotní vzdělávání	Prezenční	Aspekty školské integrace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	1	2011	Povinné předměty	A	1	